

Korte berichten

BART VANGANSBEKE

Bronnen: Website Natuurpunt, Website Stad Gent, Walter Roggeman,
Communicatie Klankbordwerkgroep Parkbos.

Verenigingsnieuws

Natuurpunt Gent in de bloemetjes gezet

Tijdens de algemene vergadering van Natuurpunt vzw die op 28 maart in Gent plaatshad, werd onze eigen Gentse afdeling in de bloemetjes gezet. We kregen van onze moedervereniging een symbolische prijs toegekend: De Kamsalamander. Natuurpunt-voorzitter Walter Roggeman lichtte deze onderscheiding als volgt toe:

"We willen dit jaar Natuurpunt Gent eens speciaal in de bloemen zetten, omdat zij vorig jaar het grootste aantal nieuwe leden zelf hebben geworven. Houd u vast, dat zijn er 1322. Weet dat er maar zeven afdelingen zijn die meer leden hebben dan dit aantal nieuwe leden. Een gemiddelde afdeling telde eind 2008 een vijfhonderdtal leden. Natuurpunt Gent heeft op zijn eentje gezorgd voor een drietal nieuwe afdelingen. Wat is het geheim achter dit fenomenale cijfer? Wel, in de eerste plaats zijn de Natuurpunt-Gentenaren ervan overtuigd dat een grote en sterke vereniging nodig is om de natuur en het natuurbehoud te verdedigen. Een groot aantal leden is immers de trots en het kapitaal van een vereniging zoals de onze. Die overtuiging is een eerste vereiste om aan de slag te kunnen gaan. Daarnaast heeft Natuurpunt Gent van de aanwezigheid van de Bourgoyen-Ossemeersen in de stadsrand van Gent gebruik gemaakt

Superledenwerver Steven Vanholme met de 'Kamsalamander'

om onze vereniging voor te stellen en leden te werven. Natuurpunt Gent was de allereerste die met een tafel vol welkomstpakketten op een zondagnamiddag in het natuurgebied ging staan en alle passanten aansprak om lid te worden. Het werd stilaan een succesverhaal, dat nadien ook werd nagevolgd in het Heidebos bij buurafdeling Moervaart-Zuidlede en druppelsgewijs bij andere afdelingen. Na zoveel jaren blijkt de koe nog altijd melk te geven. Zondag na zondag worden aan de ingang van de Bourgoyen wandelaars aangesproken door jonge meisjes – de school pas ontgroeid – en frisse vaders – de baby op de arm – of door de 'kan ik u overtuigen'-professioneel... Dertig nieuwe leden op een zonnige zondag is geen uitzondering, het potentieel voor onze vereniging is nog niet uitgeput.

Maar laten we niet vergeten dat ook de kernen en werkgroepen van Natuurpunt Gent steeds hun welkomstpakketten bij zich hebben en geen kans voorbij laten gaan om de nietsvermoedende deelnemer aan een activiteit een lidmaatschap aan te bieden.

Ik wil jullie allemaal uitnodigen om van deze voorbeelden te leren. Neen, het is niet de bedoeling dat we allen proberen om dit recordcijfer van 1322 nieuwe leden te breken, we moeten iets of wat realistisch blijven. Onthoud vooral deze sleutels tot succes: als afdelingsbestuur moet je willen groeien, overtuigd zijn van de noodzaak voor de natuurbeweging om groter en krachtiger te zijn en we moeten gebruik maken van onze sterke kanten, in casu de natuurgebieden waar we aanwezig zijn. Het zal niet elke dag even succesvol en vlot verlopen, dat gebeurt in Gent ook niet. Maar volgehouden inspanningen worden beloond en dat is wat we vandaag met deze prijs van de kamsalamander in de kijker willen plaatsen."

Provincie Oost-Vlaanderen steunt soortenbeschermingsproject van Natuurpunt

Natuurpunt kreeg van de provincie Oost-Vlaanderen een subsidie voor het soortenbeschermingsproject 'Dotterbloem en Moerassprinkhaan'. De provinciale steun ter waarde van 19.473,12 euro zal worden gebruikt voor de uitbouw van een nieuwe terreinploeg in de regio Gent, die onder andere zal instaan voor het beheer van kwetsbare hooilanden. Met de subsidie kan ook een nieuwe moerastactor worden aangeschaft, een lichtgewicht machine met extra brede banden voor het werk in natte terreinen. Natuurpunt is de provincie Oost-Vlaanderen zeer erkentelijk voor de ondersteuning van dit project.

Dotterbloem en moerassprinkhaan

Voor de invulling van het provinciale soortenbeschermingsproject koos Natuurpunt twee opvallende soorten van hooilandreservaten als doelsoorten. De dotterbloem is een van de aantrekkelijkste en gemakkelijk herkenbare soorten die in het voorjaar kleur brengen in de hooilanden van de Kalkense Meersen, de Damvallei, de Bourgoyen-Ossemeersen, ... Andere opvallende plantensoorten in

Dotterbloem

De terreinploeg van Natuurpunt aan de slag in het Leeuwenhof.

dergelijke bloemrijke graslanden zijn *echte koekoeksbloem*, *pinksterbloem*, *rietorchis* en *ratelaar*. Naast een uitgebreide plantrijkdom herbergen deze natuurgebieden ook tal van interessante diersoorten. Ook hier heeft Natuurpunt gekozen voor een opvallende, gemakkelijk herkenbare symboolsoort, namelijk de *moerassprinkhaan*. Deze soort is in het westelijke deel van Vlaanderen zeldzaam en is volledig aangewezen op natte graslanden en ruigten in natuurgebieden.

Terreinploeg

Heel wat van de natuurgebieden van Natuurpunt bestaan uit waardevolle hooilanden, die een goed maai-beheer vereisen. Een deel van de percelen wordt beheerd in overleg en samenwerking met landbouwers, maar daarnaast staat Natuurpunt zelf in voor het maaien van de meest kwetsbare graslanden in zijn natuurgebieden. Dit gebeurt door een aantal terreinploegen, die werken bij het bedrijf Natuur- en Landschapszorg, het sociale-economiebedrijf van Natuurpunt.

Eind 2008 is de Oost-Vlaamse terreinploeg uitgebreid met vier nieuwe doelgroeparbeiders en een begeleider. Maar de nood bleef groot om van start te gaan met een nieuwe terreinploeg. De laatste jaren is de te beheren reservaatoppervlakte in de ruime regio rond Gent immers sterk gestegen. Bovendien bieden projecten zoals het Sigmaphan in verband met de Schelde extra kansen om de oppervlakte natuurgebied fors uit te breiden. De nieuwe terreinploeg zal onder andere zorgen voor het beheer van waardevolle hooilanden in de Kalkense Meersen, de Damvallei, de Latemse Meersen, de Bourgoyen-Ossemeersen, enzovoort. Door de vaak natte bodem van deze percelen moet dit gebeuren met specifiek aangepast materiaal. De nieuwe moerastractor zal hierbij goed van pas komen.

Natuurpunt Gent breidt zijn eigendom in de Hoge Lake uit

In 2008 kocht Natuurpunt Gent voor het eerst een terrein aan in de Hoge Lake, een natuurgebied in de Gentse Leievallei. De Hoge Lake ligt in de uitbreidingsperimeter van het erkende natuurreservaat in de Assels, maar wel aan de andere kant van de Leie. Tot dan toe was de Leie eigenlijk altijd een soort 'psychologische' drempel geweest en met die aankoop hoopten we op een doorbraak over de Leie heen. Het perceel dat we in 2008 aankochten van de heer Laroy, ligt vlak aan de Leie, heeft een oppervlakte van 1,327 ha en is vrij van pacht – een voorwaarde om gewestelijke aankoopsubsidies te kunnen aanvragen.

Dit jaar kunnen we alvast een vervolg breien aan die prille start. Wanneer je dit leest, is een tweede aankoop in de Hoge Lake een feit. De akte wordt ten laatste op 26 juni ondertekend. Het nieuw aangekochte perceel heeft een oppervlakte van 1,405 ha en paalt niet aan de Leie (zie kaartje). We konden het aankopen van de heer Vanheule. Ook dit perceel is vrij van pacht, zodat het mogelijk is om ook hiervoor gewestelijke aankoopsubsidies aan te vragen. We hoeven dus ook geen ontpachtingsvergoeding uit te betalen.

Net zoals voor onze eerste aankoop in de Hoge Lake zullen we ook nu weer aankloppen bij de stad Gent voor een aankoopsubsidie. De restfinanciering (minimum 10% van het aankoopbedrag) moeten we hoe dan ook zelf dragen.

Wil je ons financieel steunen voor deze aankoop, dan kun je altijd een gift overschrijven op rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw met de mededeling 'project nummer 6651 – Assels, Gent'. Giften vanaf 30 euro zijn fiscaal aftrekbaar. Alle giften die je in de loop van een kalenderjaar voor eender welk projectnummer overmaakt, komen samen op één fiscaal attest te staan.

Vlaamse regering steunt natuurbeheer

Op voorstel van minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Hilde Crevits beslisten de ministers van de Vlaamse regering (CD&V, sp.a en Open VLD) op 15 mei om de subsidies voor natuurbeheer voortaan te indexeren. Dit is een erg belangrijke beslissing voor het beheer en de inventarisatie van onze natuurgebieden. Natuurpunt heeft ongeveer 16.700 ha waardevol natuurgebied in beheer. Van 11.780 ha zijn de natuurbeheerplannen goedgekeurd door de Vlaamse overheid. Die erkenning houdt in dat de overheid beheersubsidies vrijmaakt waarmee Natuurpunt de afgesproken doelen voor de duurzame bescherming van zeldzame planten, dieren en ecosystemen probeert te bereiken. Deze middelen helpen Natuurpunt ook om de gebieden open te stellen voor natuurbeleving en zachte recreatie, hun educatieve waarde te benutten en

de soorten en biotopen wetenschappelijk correct te inventariseren en op te volgen. Natuurpunt gaat spaarzaam om met deze financiële middelen en gebruikt ze om de samenwerking tussen vrijwilligers en professionele medewerkers maximaal en met een hoog rendement uit te bouwen. De beheersubsidies waren al sinds 1999 niet meer aangepast aan de prijzenindex van materiaal en lonen, waardoor de eigen kosten voor beheer in verhouding steeds hoger werden voor Natuurpunt. Natuurpunt is de Vlaamse regering en in het bijzonder minister Crevits dan ook dankbaar voor deze extra inspanning voor het Vlaamse natuurbehoud!

Nieuwe maaibalk voor de Latemse Meersen

Het Zwitserse bedrijf Rapid schonk twee maaibalken aan Natuurpunt. Een daarvan is bestemd voor de vrijwilligers van de Latemse Meersen. Op donderdag 2 april mochten Peter Van Herp, conservator van de Latemse Meersen, en Bert Delanoeije, celhoofd beheeruitvoering van Natuurpunt, aan het NMC de Bourgoyen de machine in ontvangst nemen uit de handen van de heer Francisco Jimenez, export-verkoopdirecteur van Rapid, die voor de gelegenheid speciaal uit Zwitserland was overgekomen, en de heer Erwin Vander Putten van Rajo uit Drogen, importeur van tuinbouwmachines voor gespecialiseerd natuurbeheer.

Maaien van soortenrijke graslanden is een van de belangrijkste beheeractiviteiten van Natuurpunt. Hiervoor zijn tal van gespecialiseerde machines in gebruik. Rapid schonk Natuurpunt twee machines van het type Rapid Mondo: dat zijn monoassers op twee wielen, in de volksmond beter gekend als motoculteurs. De Rapid Mondo heeft een vermogen van 9 pk, draait op benzine en wordt hydrostatisch aangedreven – het is dus een 'automatiek' in plaats van een machine met versnellingen. De maaibalk zelf is zeer gemakkelijk te vervangen en in totaal zijn 63 verschillende toepassingen mogelijk.

In het Gentse zal de motoculteur in eerste instantie worden gebruikt door de vrijwilligers van de Latemse Meersen, maar de nieuwe machine zal ook haar werk doen in andere gebieden die in beheer zijn bij Natuurpunt Gent zoals de Assels, de Keuzemeersen en de Bourgoyen-Ossemeersen. De tweede maaibalk die Rapid schonk, is bedoeld ter ondersteuning van de vrijwilligers in de regio Beernem-Wingene-Maldegem.

Aankoopbudget 2009 toegekend

Op 17 april 2009 ondertekende Vlaams minister van Leefmilieu Hilde Crevits het Ministerieel Besluit waarbij Natuurpunt Beheer vzw een subsidie van 6.985.855,15 euro toegekend krijgt om de aankoop van natuurgebied te helpen financieren. Daardoor moet het voor Natuurpunt mogelijk zijn om in 2009 toch minimaal 600 ha natuurterreinen aan te kopen. Omdat de grondprijzen licht zijn gestegen en het subsidiereglement ongewijzigd blijft, moet Natuurpunt meer restfinanciering opbrengen. Als plaatselijke vrijwilligers zullen wij creatieve oplossingen moeten verzinnen om die restfinanciering rond te krijgen.

Nieuws uit de Bourgoyen

Stad koopt perceel aan in de randzone van de Bourgoyen-Ossemeersen

In maart 2009 stemde de Gentse gemeenteraad in met de aankoop in der minne van een perceel in de bufferzone van de Bourgoyen-Ossemeersen. De grond is gelegen aan en nabij de Papiermolenstraat en heeft een oppervlakte van 9.530 m². De aankoopprijs bedraagt 105.000 euro. Deze aankoop kadert in het BPA 102 A waar een onteigeningsplan aan gekoppeld is. De aankoop is nodig voor de realisatie van gedeeltelijk een zone voor sportterreinen en gedeeltelijk een zone voor wijkgroen met daarin een nieuw fietspad.

De aangekochte grond is een 'risicoground' zoals bedoeld in het Bodemdecreet. Op basis van het oriënterend bodemonderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de eigenaar, heeft de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij OVAM de verkoper aangemaand tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek. Hierna volgend heeft de verkoper het statuut van onschuldig bezit aangevraagd en verkregen van OVAM, zodat OVAM ambtshalve zal instaan voor de verdere onderzoeken en eventuele sanering. In overeenstemming met de geldende reglementering gaat deze vrijstelling van saneringsplicht van rechtswege over naar de verwerfer van de grond. Ook de stad Gent is dus vrijgesteld van saneringsplicht.

De laatste asbestjes wegen het zwaarst

De asbestsanering en heraanleg van de wegen in het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen en het Landschapspark Groene Velden is inmiddels voltooid. De werken zijn van ambtswege uitgevoerd voor de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en werden gegund na een openbare aanbesteding. De VLM nam de voorfinanciering van de werken op zich en zal de kosten later verhalen op de verantwoordelijke. Omdat de wegen zijn heraanlegd met een ontgonnen natuurkalksteenslag, is er evenwel een aanzienlijke meerkost van 180.858,22 euro (incl. 21% BTW) die niet verhaald kan worden op de verantwoordelijke. Daarom vroeg de VLM op 27 november 2008 in een brief aan de stad Gent of die als eigenaar van de Bourgoyen-Ossemeersen en toekomstig eigenaar van de Groene Velden de meerkost voor de heraanleg met kalksteenslag in beide gebieden wilde financieren. Tijdens de gemeenteraad van mei 2009 heeft het stadsbestuur beslist om in te gaan op die vraag van de VLM en de meerkost op zich te nemen.

Nieuws uit de groenpolen

Realisatie Parkbos vordert traag maar gestaag

Recentelijk zijn in het kader van het Parkbosproject twee belangrijke documenten ondertekend, met name het 'Landbouwprotocol Parkbos' en een 'Overeenkomst voor fietsbruggen op de Oude Spoorweg Gent-De Pinte'.

Landbouwprotocol

De realisatie van het Parkbos brengt enkele specifieke gevolgen voor de land- en tuinbouwsector met zich mee. Door de omzetting van agrarisch gebied in bos- en natuurgebied zal het landbouwgebruik – na realisatie van het project – met ongeveer een derde van de oppervlakte dalen.

Bij de aanvang van zijn coördinatieopdracht liet gouverneur André Denys al verstaan dat hij bij de realisatie van de groenpool ook wil komen tot een werkbare regeling voor de gevestigde landbouwbedrijven. In navolging van deze belofte werkte de Vlaamse Landmaatschappij in nauw overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos en de werkgroep 'duurzame landbouw' een landbouwprotocol uit om de toekomstgerichte landbouwbedrijven in het Parkbosgebied alle kansen voor een duurzame bedrijfsvoering te gunnen. Voor de landbouwers in hoofdberoep reikt het protocol verschillende oplossingen aan, zoals het aanbieden van ruilgronden, het inschakelen van landbouwers bij onderhouds- en beheerswerken, het uitwerken van overgangsmaatregelen en het ondersteunen van hoefveterisme. De landbouwers in bijberoep ontvangen een billijke vergoeding.

Op 29 april hebben de diverse betrokken Vlaamse en lokale overheden het landbouwprotocol onderschreven. Namens de landbouwsector werd het protocol mee ondertekend door Boerenbondvoorzitter Piet Vanthemsche. Het landbouwprotocol is een belangrijke stap voor de realisatie van het Parkbos, maar er is nog heel wat werk aan de winkel. Naarmate de realisatie van de groenpool vordert, is immers een verdere toepassing en correcte uitvoering van het protocol nodig.

Overeenkomst fietsverbinding over de E40 en Ringvaart/R4

Een van de sleutelprojecten voor de groenpool Parkbos is de realisatie van een langzaamverkeersas op de oude spoorweg Gent-De Pinte. De uitbouw van deze

voetgangers- en fietsverbinding moet de bewoners van het stedelijk gebied Gent een veilige, rechtstreekse en comfortabele toegang garanderen tot de groenpool. Ook voor de fietsende werk- en schoolpendelaars van en naar de woongebieden ten zuiden van Gent is de fietsverbinding heel belangrijk. Een noodzakelijke schakel hierbij is de overbrugging van de E40 en van de Ringvaart/R4. Tot nu toe ontbrak de nodige financiering hiervoor. Gezien het bovenlokale belang van de fietsverbinding slaan het Vlaams Gewest, de provincie Oost-Vlaanderen, de stad Gent en de gemeenten De Pinte en Sint-Martens-Latem nu de handen in elkaar om de fietsbruggen samen te realiseren. De afspraken over de verdere werkwijze, de rol en de financiële bijdrage van elke partner hebben ze vastgelegd in een formele overeenkomst die alle partijen op 29 april onderschreven.

Het totale kostenplaatje voor beide bruggen wordt op 3,5 miljoen euro geraamd. Het Vlaamse Gewest zal 80% hiervan subsidiëren. Het resterende bedrag is voor rekening van de provincie en de stad Gent – die elk 7% voor hun rekening nemen – en de gemeenten De Pinte en Sint-Martens-Latem – die elk instaan voor 3% van de kosten. De stad Gent zal het studiewerk en de latere werken voor het bruggenproject aanbesteden. Het Agentschap Wegen en Verkeer en het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV zullen de stad hierbij de nodige technische ondersteuning bieden.

Gent verwerft perceel in de Gentbrugse Meersen

In maart 2009 keurde de Gentse gemeenteraad de aankoop in der minne goed van een perceel grond in de Gentbrugse Meersen, gelegen te Gentbrugge. Het perceel heeft een oppervlakte van 33 are 6 centiare (3306 m²). De Gentbrugse Meersen staan in het Ruimtelijk Structuurplan Gent aangeduid als één van de vier te ontwikkelen groenpolen rond Gent. De stad betaalde 8.160 euro voor deze aankoop. Die prijs omvat de verkoopsom evenals alle andere mogelijke schadevergoedingen. Het gaat hier namelijk om een 'risicoground', zoals bedoeld in het Bodemdecreet. Na bodemonderzoeken in overeenstemming met het sitebesluit 'Gentbrugse Meersen' van OVAM en de stad Gent blijkt dat de grond moet gesaneerd worden. Volgend op de aanmaning door OVAM om over te gaan tot bodemsanering, heeft de verkoper het statuut van onschuldig bezit aangevraagd en verkregen van OVAM, zodat OVAM ambtshalve zal instaan voor de sanering. In overeenstemming met artikel 145 en 146 Vlarebo gaat deze vrijstelling van saneringsplicht van rechtswege over naar de verwerver van de grond. Net zoals voor de recente aankoop in de randzone van de Bourgoyen is de stad dus ook hier vrijgesteld van saneringsplicht. (Zie ook artikel op p. 52)